Inleiding

Het uitgangspunt voor de omgang met elkaar zijn voor ons de "gedragsregels" van De Klinkert Pesten in welke vorm en op welke manier dan ook wordt op De Klinkert als onacceptabel gedrag beschouwd. Derhalve zal er altijd worden ingegrepen als dit ongewenste gedrag wordt gesignaleerd.
Het voorkomen van pesten is echter nog veel belangrijker dan ingrijpen als pestgedrag wordt gesignaleerd. Daarbij draagt iedereen binnen de school zijn eigen verantwoordelijkheid. Van elke geleding wordt gedrag verwacht waaruit respect voor de ander spreekt.
In het schooljaar 2010-2011 is door het team en MR (als vertegenwoordiging van de ouders) dit anti pestprotocol vastgesteld, in het schooljaar 2016-2017 is het protocol bijgesteld.

Doel anti pestprotocol

Dit anti pestprotocol heeft tot doel:

- duidelijkheid te verschaffen over de ongewenstheid van pestgedrag bij ons op school
- te beschrijven welke aspecten bij pesten een rol spelen
- informatie te verschaffen over de wijze van aanpak

Iedereen op De Klinkert moet kunnen rekenen op een veilige leer- en speelomgeving. Van iedereen mag verwacht worden dat zij met respect voor elkaar omgaan en elkaar de ruimte bieden om zich te ontplooien. In een dergelijk schoolklimaat past pestgedrag absoluut niet.

Het hieronder gepresenteerde anti pestprotocol is een aanvulling op de vele andere activiteiten binnen de school die er op gericht zijn om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te bewerkstelligen.

Gedragsregels

Op De Klinkert gelden de volgende "gedragsregels":

- Wij zijn aardig voor elkaar en onszelf.
- Wij zorgen voor een veilige school.
- Wij gaan respectvol om met spullen.
- Wij zijn eerlijk tegen elkaar.
- Wij luisteren naar elkaar.

Wanneer is er sprake van pesten?

Er zijn diverse definities van pesten in omloop. In ieder geval moet er sprake zijn van een zekere systematiek, ongelijk verdeelde macht, verminderde weerbaarheid en psychische en fysieke schade.
We zullen hier de onderstaande definitie hanteren:
Wij spreken van pesten als één zelfde kind (of meerdere kinderen) steeds weer opnieuw het slachtoffer wordt (worden) van pesterijen door één of meer kinderen. Pesten is gebaseerd op ongelijke machtsverhoudingen. Vaak zijn er meerdere daders tegen één (of meer) weerloos (weerloze) slachtoffer(s).

Bij pesten is altijd sprake van verschillende partijen:

- de pester
- het slachtoffer
- medeleerlingen (wellicht onderverdeeld in groepen met verschillende belangen)
- de ouders van het slachtoffer
- de ouders van de pester

De pester, het slachtoffer en de rest van de klas/groep hebben er belang bij (zij het vanuit verschillende perspectieven) om niet te praten. Hierdoor kan pesten als een sluimerende veenbrand geruime tijd voort woekeren en merken ouders en leerkrachten het vaak niet op.

Pesten kan op velerlei manieren:

- met woorden
  - schelden, jennen, belachelijk maken, roddelen
- lichamelijk
  - slaan, duwen, aan de haren trekken
- door uitsluiting
  - doodzwijgen, isoleren
- door afpersing
  - chanteren, bedreigen, dwingen om geld of spullen af te geven
- door stelen of vernielen van bezittingen
  - persoonlijke bezitting kapot maken
- door gebruik te maken van sociale media

De vijfsporenaanpak

Bij het bestrijden van pesten wordt meestal uitgegaan van de vijfsporen aanpak:

- de leerkracht biedt steun aan het kind dat gepest wordt
  - naar het kind luisteren
  - met het kind overleggen over mogelijke oplossingen
  - samen met het kind werken aan oplossingen
  - een kring van veiligheid rond de leerling bouwen
  - zo nodig inschakeling deskundige hulp
- de leerkracht biedt steun aan het kind dat pest
  - probleemoplossend gesprek
    - bespreken wat pesten voor de ander betekent
    - hulp bieden bij het onderhouden van positieve relaties met andere leerlingen
    - de leerling helpen zich aan regels en afspraken te houden
    - zo nodig deskundige hulp inschakelen
- de ouders steunen
  - ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen
  - informatie verschaffen
  - in samenwerking met de betrokken ouders het pestprobleem aanpakken
  - zo nodig doorverwijzen naar deskundige ondersteuning
- de leerkracht biedt steun aan de medeleerlingen en gaat een onjuiste beeldvorming omtrent pesten tegen
  - het geconstateerde ongewenste gedrag bespreekbaar maken
  - met de leerlingen bespreken welke rol zij zouden kunnen spelen bij de oplossing
  - aangeven dat pesten geen normaal gedrag is
  - aangeven dat een leerling pesten niet over zichzelf afroept
  - aangeven dat ander gedrag dan gemiddeld groepsgedrag ook bestaansrecht heeft; elkaar de ruimte te gunnen
- de intern begeleider en gedragsspecialist bieden steun aan de leerkracht
  - informatie geven over pesten
  - informatie geven over de manier waarop pesten kan worden aangepakt
  - scholing van leerkrachten om bv. pestgedrag te herkennen.

Leerkrachten hebben een voorbeeldrol. Als leerkrachten de leerlingen serieus nemen en ze op een vriendelijke wijze benaderen, geven ze een positief voorbeeld. Het is ook belangrijk dat de leerkracht geen partij kiest bij een conflict in de klas.
Een speciale taak is weggelegd voor de intern begeleider/gedragsspecialist . Deze kan sociale conflicten en pestsituaties met de klas bespreken en er samen met de leerkracht en de klas oplossingen voor bedenken.

Om pesten op school tegen te gaan moet rekening gehouden worden met een aantal randvoorwaarden:

- alle partijen dienen op de hoogte te zijn en de intentie te hebben om mee te werken
- pesten moet als een probleem gezien worden
- geprobeerd moet worden pesten te voorkomen
- pesten moet worden gesignaleerd
- er moet duidelijk stelling genomen worden tegen pesten
- er dient een directe aanpak te zijn

Spelregels

De volgende spelregels worden gehanteerd:

1. Als pesten wordt gesignaleerd wordt de leerkracht ingelicht.
2. School en ouders van pesters en slachtoffer werken samen om de problematiek de wereld uit te helpen.
3. Het anti pestprotocol is leidraad voor de aanpak.

Protocol

Melding of signaal van een gepeste, ouder, leerkracht of derden.
Op school wordt de vijfsporen aanpak toegepast.
Van de handelingen in ieder niveau wordt een kort verslag gemaakt.

Niveau 1

1. Het slachtoffer kan iedere leerkracht en/of de vertrouwenspersoon (juf Véronique en juf Eveline) opzoeken om zijn verhaal te vertellen.
2. De melding of het signaal wordt besproken met de leerkracht, de gedragsspecialist en de intern begeleider.
3. Eventueel wordt het signaal besproken met de meelopers en hun ouders.

Niveau 2

1. De leerkracht luistert naar de leerling die gepest wordt en neemt de leerling serieus.
2. De leerkracht spreekt de pester op het pestgedrag aan. De pester krijgt de gelegenheid om een verklaring voor zijn eigen gedrag te geven.
3. De leerkracht neemt indien de school dit noodzakelijk acht contact op met de ouders van het slachtoffer en de ouders van de pesters.

Niveau 3

1. De leerkracht maakt een netwerkanalyse van de omgeving van deze leerlingen door in gesprek te gaan. (leerlingen en evt. ouders)
2. De leerkracht confronteert de pester en de meelopers met de gevolgen van hun gedrag. Zij worden verantwoordelijk gemaakt voor het welzijn van het slachtoffer. Het slachtoffer is bij dit gesprek niet aanwezig. Vervolgens informeert de leerkracht de ouders van de gepeste en de ouders van de pester over de acties.
3. De acties ter verbetering worden minimaal één keer per week met de pester en de meelopers besproken. Ook wordt er bij het slachtoffer geïnformeerd of er al verbetering merkbaar is.
4. Lukt dit niet naar tevredenheid dan wordt de intern begeleider/gedragsspecialist en/of de directeur ingeschakeld.

Niveau 4

1. De leerkracht en de intern begeleider/gedragsspecialist voeren aparte gesprekken met de ouders van het slachtoffer en de pester.
2. De ouders van beide partijen krijgen handreikingen; informatie pesten, websites, de rol van schoolmaatschappelijk werk e.d.
3. Ook kan aan de ouders van beide partijen gevraagd worden om een gesprek te voeren met hun kind, het gedrag van het kind thuis te observeren e.d.

Niveau 5

1. De directeur nodigt de ouders van het slachtoffer en de ouders van de pester uit voor een gesprek. Bij dit gesprek zijn ook de leerkracht en de intern begeleider en/of de gedragsspecialist aanwezig.
2. Tijdens dit gesprek komen de genomen acties en het resultaat aan de orde.
3. De genomen acties kunnen bijgesteld worden. Alle partijen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid om te komen tot een goed resultaat.

Niveau 6

1. De school neemt contact op met externen, zoals schoolmaatschappelijk werk, de schoolarts of de beleidsmedewerker van het bestuurskantoor.

Voorkomen van pestgedrag; een veilig sociaal klimaat

- Er worden wekelijks lessen sociaal-emotionele vorming gegeven vanuit de methode Leefstijl. Dit wordt ingezet vanaf de peuters tot en met groep 8. Deze lessen hebben een preventieve werking. De leerkracht speelt hierbij in op actuele situaties.
- Op school gelden regels en binnen de groep zijn afspraken gemaakt en deze vormen een onderdeel van de lijn binnen de school.
- De leerkracht zorgt ervoor dat kinderen in wisselende samenstellingen samenwerken.
- De leerkracht observeert het gedrag en de sociale omgang van de kinderen; dit laat hij/zij terugkomen in de lessen sociaal-emotionele vorming. Indien nodig spreekt hij/zij daar individuele kinderen op aan. Hij/zij begeleidt en bespreekt het samenwerken en samenspelen van de kinderen om daar waar nodig is te corrigeren. Per groep is er een beloningssysteem en wordt gewenst gedrag beloond.
- Indien er zich bijzonderheden voordoen, neemt de leerkracht contact op met de desbetreffende ouders.
- Ouders kunnen hun zorgen/vragen bespreken met de leerkracht en/of directeur. Hiervoor kan een afspraak gemaakt worden na schooltijd. Ook mailen en telefonisch contact is een mogelijkheid.
- De school wil niet dat ouders kinderen van anderen aanspreken op hun gedrag op het schoolplein of in de school. Dit gaat altijd via de leerkracht van het kind.
- Wanneer een leerling zich herhaaldelijk misdraagt naar andere kinderen of spullen van een ander kind beschadigt, wordt er contact opgenomen met de ouders.
- Twee keer per jaar (oktober/november en mei) wordt door alle leerkrachten de ‘leerkrachtvragenlijst’ van Scol ingevuld. De leerkrachten van groep 6, 7 en 8 laten de kinderen de ‘leerlingvragenlijst’ invullen. Naar aanleiding van de score op deze vragenlijst wordt er gesproken door de leerkracht met de leerlingen die een onvoldoende hebben gescoord. In dit gesprek zal de leerkracht met de leerling bespreken wat er gedaan kan worden om het gevoel van de leerling z.s.m. te laten verbeteren.
- De uitslag van Scol wordt in november besproken tijdens een zorgvergadering. Alle leerlingen die een onvoldoende scoren op de ‘leerkrachtvragenlijst’ of de ‘leerlingvragenlijst’ of scores waar een duidelijke discrepantie te zien zijn worden besproken.
- Twee keer per jaar (september en januari) wordt de “Anti-pestzuil” ingezet. Door de inzet van deze zuil zullen er kinderen zijn die eerder aan durven te geven dat ze gepest worden. De kinderen kunnen de zuil individueel invullen zonder dat andere klasgenoten hun antwoorden te zien krijgen.
- Na het invullen van de zuil worden de gegevens geanalyseerd door de leerkracht en daarna besproken met de gedragsspecialist. Als uit de analyse blijkt dat er sprake is van een diepgaande problematiek rondom één of meerdere kinderen wordt de intern begeleider op de hoogte gebracht.
- Wanneer kinderen aangegeven hebben gepest te worden dan wordt de vijfsporen aanpak weer gevolgd. Na 6 weken wordt de zuil opnieuw door de hele klas ingevuld om te kijken of het probleem verholpen is.
- Leerlingen wordt de mogelijkheid geboden om gesprekken te voeren met de intern begeleider en/of de gedragsspecialist als maatje voor sociale ondersteuning. Dit altijd eerst na toestemming van de ouders.
- De school en ouders kunnen ondersteuning vragen bij de jeugdprofessional.

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind. Ben eerlijk naar het kind toe.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kunt u dit bespreekbaar maken op school, zodat zij kunnen helpen..
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of een andere uitdaging.

- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:
- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of een andere uitdaging.

Alle andere ouders:
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Tot slot
Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Informatie
Op de volgende internetsites is meer informatie te vinden:

- www.kennisnet.nl — De internetorganisatie voor het onderwijs met diverse informatie per doelgroep en thema.
- www.zinloosgeweld.nl — De site van de landelijke Stichting Tegen Zinloos Geweld.
- www.pestweb.nl — Informatie over pesten voor leerlingen, leerkrachten en ouders; ook mogelijkheid voor kinderen om te chatten.
- www.netwijs.nl — Een zoekmachine met meer dan 3000 links naar websites die gecontroleerd zijn op veiligheid.
- www.oudersonline.nl — Een site voor ouders met vraagbak, artikelen en mogelijkheid om met andere ouders te chatten.

